

bemærke, at der er Udskilligt af dette frie Hartkorn, af det, der hører til mindre Eiendom, som er blevet solgt af Kongen med samme Friheder. Det er Tilfældet f. Ex. med de Eiendomme, der hørte til den forrige Frederiksberg Hovedgaard, og, som bekendt, med Hjortespringsgaardene, om hvis Rettigheder der har været Proces, hvorved man ingenlunde har negtet dem Skatteprivilegium, men blot negtet dem at have større Skattefrihed end den, det privilegerede Hartkorn har efter de gjældende Anordninger. Det er ogsaa i Lovgivningen antaget, at det privilegerede Hartkorn yder en større Pantstikkerhed for offentlige Stiftelsers og Umyndiges Midler end det uprivilegerede. Ved Rescriptet om Behandlingen af Umyndiges Midler af 7de Februar 1794 § 11 er det bestemt, at der uden Taxation kan udlaanes en vis Sum af Umyndiges Midler pr. Tonde Hartkorn, og den er sat til det Dobbelte paa frit Fordegods mod paa ufrit, og dette er gjentaget ved Forordningen 7de Juni 1827. Det er altsaa Noget, Lovgivningen har tillagt Virkning i alle mulige Contracter, baade Afhændelses- og Pantfatnings- og Forpagtningscontracter og alle saadanne Forhold. Man rokker altsaa den bestaaende Ret paa en høist indgribende Maade, naar man betager disse Eiendomme deres Rettigheder uden i alt Fald at give et virkelig Bederlag derfor. Der er jo heller ikke Tvivl om, at, naar man kan gjøre det her, saa kan man ogsaa gjøre meget Andet, saa kan man ogsaa ophæve Forskjellen imellem tiendefri og tiendepflichtig Jord, imellem de Jorder, der have været saa lykkelige at afløse Tienden under meget gunstige Vilkaar, som give kun 2—3 Skpr. Byg pr. Tonde Hartkorn, og mellem anden Jord. Det vil saaledes aldeles forrykke Eiendomsforholdet, at man ikke, før Enden derpaa; det vil svække Værdien af alle Eiendomme i Landet, fordi Betingelsen for deres Værdi er Uforfrænkelseheden af de erhvervede Rettigheder. Man veed vel, at man efterhaanden under de forskellige Forholds Udvikling kan faae nye Byrder, ligesom ogsaa Conjuncturerne kunne formindste Eiendommens Værdi; men dette rokker ikke saaledes Eiendommens Værdi, som naar man kan gaae hen og vilkaarligt betage en

Rettighed, som har eksisteret gennem Aarhundreder — man kan gjerne sige, at den omhandlede Ret har eksisteret igennem Aarhundreder; thi den Rettighed, som det frie Fordegods har havt i sin nærværende Stikfelse siden 1682, er en Rettighed, som kun er en Virkning af den langt større Rettighed, det havde under vor forrige Forfatning. Uagtet det af Folkethinget vedtagne Udkast ikke gaaer ud paa, at der ingen Erstatning skal gives, gaaer det dog ud fra den Forudsætning, at denne Erstatning er vilkaarlig. Det er ideligt udtalt i Folkethinget, at det privilegerede Hartkorns Besiddere egentligt ingen Erstatning skulle have, men at det kun var et Slags Benaadning, at de dog skulde have Noget, og dette Princip, uagtet jeg ikke vil antage, at Folkethinget i sin Fleerhed har erkjendt det, har havt den Indflydelse, at man har troet ikke at burde være uopregaaende med Erstatningen (Ja!). Regjeringen er allerede gaaet meget nær, deels ved kun at tillægge dem Bederlag i Obligationer til $3\frac{1}{2}$ pCt.s Rente og deels ved at udelade fra Bederlag Fouragefatten og Besforingsfatten, og endelig ved at betage dem alle de andre Rettigheder, som de havde udenfor Besatningen. Men det har for en stor Deel sin Berettigelse, hvad jeg ogsaa har tilladt mig at udtale, og iøvrigt er det efter Forholdets Bessaffenhed, saa at man vel maatte kunne være entig deri, og det maa ogsaa bemærkes, at Regjeringen, ved at give Bederlag i Obligationer paa $3\frac{1}{2}$ pCt., er gaaet ud fra den Forudsætning, at disse Obligationer, der dog tillige ere forbundne med Amortisation, kunne vel i Omløbet holde sig lige med Constanten, og at der i alt Fald ikke vilde være betydeligt Tab derved; jeg troer virkelig, at, naar Regjeringens Udkast var blevet lagt til Grund, saa vilde de Fleste have fundet sig ret vel tilfredse dermed; men det troer jeg paa ingen Maade kan være Tilfældet med det Lovudkast, der er gaaet igennem. Det har antaget en ganske uhjemlet Forskel mellem de forskellige Arter af frit Hartkorn, saa at Nogle faae 15 dobbelt og Andre 20 dobbelt og Andre slet Intet. Hvad nu den Grund angaaer, som man har anført til Fordeel for, at de, der have komplette Hovedgaarde, kun skulle